

KONSTYTUCJA PRZECIW FASZYZMOWI

„Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swych programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszystwu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa”.

Tak sformułowany został artykuł 13 projektu nowej Konstytucji RP w brzmieniu zaakceptowanym przez Komisję Konstytucyjną Zgromadzenia Narodowego 16 stycznia 1997 r.

Tym samym sukcesem zakończyła się kampania prowadzona przez GAN i „NIGDY WIĘCEJ” na rzecz konstytucyjnego zakazu działalności o charakterze rasistowskim i nazistowskim. Zakaz taki zapisany jest w konstytucjach wielu demokratycznych krajów Europy.

Kampania nasza zyskała poparcie organizacji takich, jak Polska Unia Studentów Żydowskich, Federacja Młodych Unii Pracy, Organizacja Młodzieżowa PPS, a także środowisk mniejszości ukraińskiej i niemieckiej. Duże znaczenie miała także akcja wysyłania listów i pocztówek z poparciem dla idei antyfaszystowskiego zapisu w konstytucji. Postulat owego zapisu został zaprezentowany m.in. podczas spotkania przedstawicieli Stowarzyszenia „Nigdy Więcej” z przewodniczącym Komisji Konstytucyjnej Stanisławem Mazurkiewiczem, a także z Jackiem Kuroniem i Tadeuszem Mazowieckim, które odbyło się 24 października 1996. Odnośne poprawki do projektu konstytucji zostały zgłoszone w komisji przez posłów Wojciecha Borowika (UP) oraz Henryka Krolla (Mniejszość Niemiecka).

Warszawa, 25.10.1996 r.

Warszawa, 14.11.1996 r.

Szanowny Pan Posel
Marek Mazurkiewicz
Przewodniczący Komisji Konstytucyjnej
Zgromadzenia Narodowego
ul. Wiejska 2/4, Warszawa

Pan
Rafał Pankowski i
Pan
Adam Bodnar
Stowarzyszenie „Nigdy więcej”, Bydgoszcz

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do rozmowy z dnia 24 X 1996 r., w imieniu Stowarzyszenia „Nigdy więcej” proponujemy dodanie do projektu konstytucji z dnia 19 VI 1996 r. („Rzeczpospolita” nr 143/1996), a w konsekwencji do przyszłej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zapisu o następującej treści:

Art. 26a

Podleganie do dyskryminacji, wrogości lub przemocy na tle narodowościowym lub rasowym jest zakazane.

Uzasadnienie:

Zapis powyższy uważamy za konieczny ze względu na bezpieczeństwo i godność obywateli polskich oraz osób przebywających na terytorium RP, a także ze względu na dobre imię Polski w świecie, które cierpi na skutek rasistowskich wystąpień.

Uwzględnienie powyższego zapisu będzie w zgodzie z ratyfikowanymi przez Polskę umowami międzynarodowymi (w tym: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 XII 1948 r. — Art. 7; Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 16 XII 1966 r. — Art. 20, ust. 2). Podobne zapisy są zawarte w konstytucjach demokratycznych państw Europy (w tym: Konstytucja Republiki Portugalskiej z 2 IV 1976 r. — Art. 46, ust. 4; Konstytucja Republiki Włoskiej z 27 XII 1947 r. — Art. 12; Ustawa Zasadnicza Republiki Federalnej Niemiec z 8 V 1949 r. — Art. 9, ust. 2; Art. 26, ust. 1; Konstytucja Republiki Litewskiej z 25 X 1992 r. — Art. 25, ust. 4; Konstytucja Republiki Chorwacji z 22 XII 1990 r. — art. 39; Konstytucja Republiki Słowenii z 23 XII 1991 r. — Art. 63; Konstytucja Republiki Bułgarii z 12 VII 1991 r. — Art. 11, ust. 4; Art. 39; Art. 44, ust. 2.).

Z poważaniem

RAFAŁ PANKOWSKI
ADAM BODNAR

Szanowni Panowie

Potwierdzam wpływ pisma od Panów zawierającego wniosek do projektu jednolitego Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wraz z uzasadnieniem.

Jednocześnie uprzejmie dziękuję za nadany materiał, który zostanie wykorzystany w pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego przy rozpatrywaniu poprawek do jednolitego tekstu projektu Konstytucji RP.

Pozostaję z poważaniem

MAREK MAZURKIEWICZ
przewodniczący Komisji Konstytucyjnej
Zgromadzenia Narodowego